

Aan: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie
t.a.v. mw. Ellen van Doorne
Directeur Democratie en Bestuur
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Den Haag, 24 januari 2024

Betreft: reactie op uw uitnodiging in brief onder kenmerk 2023-0000745471
inzake consultatie afwegingskader nieuwe burgemeestersbevoegdheden

Geachte mevrouw Van Doorne,

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden is uw ministerie erkentelijk voor de gelegenheid om in het kader van de consultatie inzake het afwegingskader nieuwe burgemeestersbevoegdheden te kunnen reageren.

Wij hebben kennisgenomen van het advies zoals dat is opgesteld door prof. dr. Mr. Jon Schilder en mr. Jan van der Grinten en het afwegingskader d.d. 7 december 2023.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden juicht het toe dat dit afwegingskader is opgesteld en gebruikt gaat worden voor het geval er nieuwe bevoegdheden aan de burgemeester worden toegekend. Daarbij lijkt het ons van belang dat niet alleen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dit afwegingskader gebruikt bij het opstellen van nieuwe wet- en regelgeving, maar ook andere departementen.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden neemt als vertrekpunt voor haar reactie het gegeven dat de burgemeester materieel sinds 2002 door de gemeenteraad wordt benoemd. De bevoegdheden die de burgemeester heeft, kunnen volgens onze vereniging niet worden uitgevoerd zonder dat daarvoor voldoende draagvlak bestaat in de gemeenteraad.

Wij hebben daarom een aantal opmerkingen bij de perspectieven die in het afwegingskader worden gebruikt om te beoordelen of de burgemeester in voorkomende gevallen nieuwe bevoegdheden krijgt.

+ Perspectief democratische legitimatie

Vanwege het belang van de democratische legitimatie van het optreden en handelen van de burgemeester is het volgens de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden belangrijk dat het toekennen van nieuwe bevoegdheden aan de burgemeester niet plaatsvindt zonder dat daarover overleg en afstemming heeft plaatsgevonden met onze vereniging als vertegenwoordiger van raadsleden en gemeenteraden. Wij wijzen erop dat in de brief van de minister d.d. 5 september 2023 alleen burgemeesters en wethouders waren uitgenodigd om in het kader van de consultatie te reageren. Daarnaast laat de

praktijk zien dat er een samenspel is tussen burgemeester en gemeenteraad als het gaat om openbare orde-vraagstukken (zie ook de opmerkingen in het afwegingskader onder het perspectief eenhoofdig of collegiaal en het perspectief openbare orde portefeuille). Het zou dan niet gepast zijn als raadsleden c.q. gemeenteraden direct of indirect (via de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden) niet vooraf in de gelegenheid worden gesteld mee te denken over het toekennen van nieuwe bevoegdheden aan de burgemeester.

+ Perspectief Burgervader/burgermoeder

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden is het eens met de opmerkingen van de twee opstellers van het afwegingskader over de betekenis van de rol van de burgemeester als burgervader/burgermoeder voor het gezag van de burgemeester, zoals we die nu hebben. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden vindt het een pluspunt dat het afwegingskader uitnodigt om na te denken wat een nieuwe bevoegdheid betekent voor deze rol en positie van de burgemeester, met name als het gaat om eventuele verdere uitbreiding van strafrechtelijke en bestuursrechtelijke bevoegdheden. Wat ons betreft wordt bij het toekennen van elke nieuwe bevoegdheid toegelicht welke positieve bijdrage de nieuwe bevoegdheid heeft voor de rol van de burgemeester als burgervader/burgermoeder.

+ Perspectief Ondersteuning informatiepositie

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden wil op het punt van het perspectief ondersteuning informatiepositie nadrukkelijk opmerken dat het wenselijk is dat bij het toekennen van nieuwe bevoegdheden de noodzakelijke ondersteuning voor de burgemeester niet ten laste van de gemeente dient te komen. Wat ons betreft zou op dit punt een vraag dienen te worden toegevoegd waarbij het ministerie dat nieuwe bevoegdheden toe wil kennen zich ook de vraag stelt hoeveel middelen daarvoor vanuit het Rijk worden toegekend aan de gemeente om de burgemeester in dat geval voldoende te ondersteunen en goed in positie te brengen.

Tot slot is de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden van mening dat de toepassing en werking van het afwegingskader twee jaar na invoering wordt geëvalueerd.

Met vriendelijke groet,

Hanneke Willemstein
Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, voorzitter